

CÜMLE BİLGİSİ

* Duygu, düşünce, istek veya haber bildiren kelime ya da kelime gruplarına **cümle(tümce)** denir.

Örnek:

- Tatilde okulumu çok özledim.(duygu)
- Dengeli beslenirsek sağlıklı oluruz.(düşünce)
- Sabah erkenden spora gideceğim.(haber)
- Bana da su alır mısın?(istek)

* **Duygu cümleleri:** Duygu belirten cümlelerdir.

* **Düşünce cümleleri:** Kişinin kendi düşüncelerini içeren, kişiden kişiye değişen cümlelerdir.

* **Haber cümleleri:** Bir şeyi yapacağını ya da yaptığınızı bildirir.

* **İstek cümleleri:** Gerçekleşmesi mümkün olan ya da olmayan arzuyu dile getiren cümlelerdir.

* Cümleler her zaman büyük harfle başlar.

Örnek: Çocuklar bahçede ip atlıyorlar.

* Cümlelerin sonuna uygun noktalama işareti konur.

Örnek: Hey, buraya gel!

Nerede oturuyorsun?

Dün çok çalıştık.

* Sözcüklerin cümle oluşturabilmesi için, kesin bir yargı bildirmesi gerekir.

Ayşe bahçeden topladığı elmaları -> **Cümle değildir.**

Ayşe bahçeden topladığı elmaları sepete koydu. -> **Cümledir.**

* Cümle en az bir kelimeden oluşur.Cümledeki kelime sayısı anlatılanın uzun ya da kısa oluşuna göre değişir.İyi bir cümlede fazla sözcük bulunmadığı gibi düşünceyi eksiksiz anlatacak kadar sözcük bulunmalıdır.

- Gidiyorum.
- Okula gidiyorum.
- Okula servisle gidiyorum.

Kurallı Cümle: İş, oluş, hareket veya yargı bildiren kelime cümle sonunda ise bu cümlelere **kurallı cümle** denir.

Örnek: Ben de seninle geliyorum.

Kardeşimle parkta oyun oynadık.

Devrik Cümle: İş, oluş, hareket veya yargı bildiren kelime cümlelerin başında veya ortasında bulunuyorsa bu cümlelere **devrik cümle** denir.

Örnek: Ben de geliyorum seninle.

Kardeşimle oyun oynadık parkta.

=> Aşağıdaki sözcüklerle anlamlı ve kurallı cümleler oluşturunuz.

* koydu - üzerindeki - kitapları - çantasına - sıranın

-

* lokma - büyük - söyleme - ye - söz - büyük

-

* doktor - güneş - eve - girmeyen - girer

-

=> Aşağıdaki cümlelerin karşısına "kurallı" veya "devrik" sözcüklerinden uygun olanını yazınız.

- Yemyeşildir köyümüz

- Kitap en iyi arkadaştır

- Artık yıkayalım şu koltukları

- Yarın akşam sinemaya gideceğiz

- Maçta gol attım bugün

- Babam geldi işten

- Kaç yaşındasın?

- Pencereyi açtı annem